

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO
9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

РЕЗЮМЕТА на научните публикации

на гл. ас. д-р Катя Иванова Влагова, преподавател в катедра „Управление и администрация“, Икономически Университет – Варна, подадени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“, в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, по научна специалност „Социално управление“ (Мениджмънт – организационно проектиране и предприемачество), обявен в Държавен вестник, бр. 65/ 17.07.2026 г.

Б. Научни трудове за участие в конкурса за АД „доцент“, обявен в ДВ, бр. 65/ 17.07.2026 г., по чл. 101, т.3 и чл. 104, ал. 1, т. 6 от Правилник за развитието на академичния състав в Икономически университет – Варна (ПРАС)

I. Монография или равностойни публикации (в професионалните направления, в които това е допустимо според ППЗРАСРБ) – по чл. 101, т. 3 от ПРАС в ИУ - Варна

Общ номер	Номер в група	Заглавие, библиографско описание, линк към съдържанието им в електронен формат, в случай че е налично
4.	1.	Влагова, К. Динамични способности и организационна гъвкавост на бизнес организациите (по примера на високотехнологичните хотели в България). Варна: Унив. изд. Наука и икономика, 2026, 156 с. (Библ. Проф. Цани Калянджиев; Кн. 116) ISBN(печатно) 978-954-21-1227-3 Рец: Теодорина Турлакова, Любомир Георгиев https://eclipse.ue-varna.bg/catalog/view/BGLLH2KX7G
<p>Монографичният труд изследва <i>динамичните способности на организациите</i>, механизмите за тяхното изграждане и взаимовръзките между предприемаческата ориентация, отделните категории или микро-елементи на динамичните способности, организационната гъвкавост и устойчивите конкурентни предимства на организациите.</p> <p>Концепцията за динамичните способности разкрива потенциала на организациите за създаване и поддържане на устойчиви конкурентни предимства в нестабилна и конкурентна среда. Организациите със силно развити динамични способности балансират успешно между рутинните дейности и процеси в организацията и търсенето на предприемачески възможности и нови предизвикателства на пазара.</p> <p>В монографичния труд се защитава тезата, че развиването на динамични способности в бизнес организациите повишава тяхната организационна гъвкавост и способност за създаване на устойчиви конкурентни предимства, като предприемаческата ориентация е ключова предпоставка в този процес. Предложеният концептуален модел обвързва динамичните способности и предприемаческата ориентация с организационната гъвкавост и устойчивите конкурентни предимства. Динамичните способности са подходящи за изследване в силно конкурентни сектори.</p>		

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO
9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

Затова един от най-силно конкурентните сектори и структуроопределящи за страната – хотелиерският е избран за апробиране и емпирично валидиране на концептуалния модел на изследването.

Проведено е изследване сред бизнес организациите в сектор хотелиерство в България, по-специално висококатегорийните хотели в Черноморския район. За анализ на данните е приложен методът на структурното моделиране с частични най-малки квадрати (PLS-SEM), реализиран чрез специализирания статистически софтуер SmartPLS 4. Резултатите от изследването показват, че взаимозависимостта между предприемаческата ориентация, динамичните способности, организационната гъвкавост и устойчивите конкурентни предимства е успешната комбинация, към която трябва да се стремят организациите, за да се открояват пред конкурентите си.

Приложимостта на модела е изпробвана в реални условия – в хотелите, разположени в Черноморския район. В резултат на това може да се оцени дали той съответства на практическата реалност в този бранш. Предложените взаимозависимости между съставните елементи на модела отговарят на разпространените управленски практики и допринасят за формирането на устойчиви конкурентни предимства.

Въз основа на получените резултати от проучването поставената цел на монографичния труд е постигната и формулираните изследователски задачи са изпълнени, тезата и хипотезите са потвърдени. Изследвани са въпроси с важно значение в съвременното стратегическо управление, свързани с динамичните способности на организациите и техните устойчиви конкурентни превъзходства в условия на нарастваща динамичност и непредсказуемост на бизнес средата. Успешните и конкурентоспособни организации се отличават от останалите не по ресурсното си превъзходство, а по способността си да изграждат, развиват и активират динамичните си способности, чието видимо проявление е организационната гъвкавост, а предприемаческата ориентация представлява ключова предпоставка в този процес.

II. Монографии и студии по чл. 104, ал. 1, т.6 от ПРАС в ИУ - Варна

Общ номер	Номер в група	Заглавие, библиографско описание, линк към съдържанието им в електронен формат, в случай че е налично

III. Научни статии по чл. 104, ал. 1, т.6 от ПРАС в ИУ - Варна

Общ номер	Номер в група	Заглавие, библиографско описание, линк към съдържанието им в електронен формат, в случай че е налично
-----------	---------------	---

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO
9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

5.	1.	<p>Gębczyńska, A., Vladova, K. Comparative Analysis of Selected Process Maturity Assessment Models Applied in the Public Sector. Business Process Management Journal, Bingley : Emerald Publ. Ltd., 29, 2023, 3, 911-928., Print ISSN (pISSN): 1463-7154 Online ISSN (eISSN): 1758-4116 / DOI: 10.1108/BPMJ-09-2022-0420 / Scopus / Линк</p> <p>Въпреки изобилието от публикации относно моделите за оценка на процесна зрялост, прилагани в частния сектор, въпросът за избора на такъв модел в публичния сектор не е толкова еднозначен. Целта на тази статия е да идентифицира модели за оценка на процесна зрялост, приложими в публичния сектор.</p> <p>Дизайн/методология/подход: Преглед на литературата, позволяващ идентифицирането на модели за оценка на процесна зрялост, приложими в публичния сектор. Сравнителен анализ, даващ възможност да се установят предимствата и недостатъците на избраните модели за оценка на зрялостта.</p> <p>Резултати: Идентифицирани са модели, даващи възможност за оценка на процесната зрялост и зрялостта на електронното управление, приложими в публичния сектор. Установени са потенциалните ползи и ограничения, специфични за анализираните модели.</p> <p>Практическо приложение: Публикацията показва кои модели за оценка на процесна зрялост могат успешно да се прилагат в публичния сектор. С това тя оказва важна подкрепа за публичния сектор в процеса на вземане на решения относно избора и внедряването на конкретен модел за оценка.</p> <p>Оригиналност/стойност: Това е едно от малкото изследвания, съдържащи цялостен преглед и анализ на моделите за оценка на процесна зрялост, приложими в публичния сектор. Като съществен принос, то изяснява връзките и разликите между моделите за оценка на процесната зрялост и тези за зрялостта на електронното управление. Изследването предоставя важна помощ както на практиците, така и на теоретичите при избора на модел спрямо конкретните изследователски нужди.</p>
6.	2.	<p>Vladova, K. Business Growth Management and The Dynamic Capabilities Concept. Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series, Varna : Union of Scientists - Varna, 12, 2023, 2, 119-125., ISSN (печатно) 1314-7390, ISSN(онлайн) 2603-4085 / DOI 10.56065/IJUSV-ESS/2023.12.2.119 / Линк https://eclipse.ue-varna.bg/catalog/view/XWN4T84D9Q</p> <p>Докладът изследва връзката между управлението на бизнес растежа и концепцията за динамичните способности, с акцент върху малките и средните предприятия (МСП). Авторът разглежда фирмата не просто през отделни действия, а през целия процес на дългосрочно количествено увеличаване и качествено преобразуване на нейните ресурси и резултати. Растежът не е крайна цел сам по себе си, а средство за постигане на по-висока добавена стойност, конкурентоспособност и устойчивост във времето.</p> <p>Управлението на растежа се влияе от четири основни групи фактори:</p>

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO
9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

- Характеристики на предприемача (мотивация, опит, склонност към риск);
- Външна среда (пазарно търсене, конкуренция, нормативна рамка);
- Ресурси и характеристики на фирмата (персонал, капитал, технологии, възраст и размер);
- Бизнес стратегия, която свързва желания растеж с реално постигнатия потенциал.

Концепцията за динамичните способности надгражда ресурсно-базирания изглед (RBV). Тя описва способността на фирмата да идентифицира възможности (*sensing*), да инвестира в тях (*seizing*) и да комбинира или реконфигурира своите вътрешни и външни компетенции (*reconfiguring*) спрямо бързо променящата се пазарна среда. Моделът на Wang & Ahmed откроява три основни компонента: адаптивна, абсорбираща и иновационна способност.

В заключение, притежаването на стандартни ресурси осигурява само краткосрочна възвращаемост. Развитието и постоянното обновяване на динамичните способности позволяват на организациите успешно да адаптират стратегиите си, да преодоляват ограниченията на средата и да постигат устойчив растеж и висока рентабилност.

7.	3.	Vladova, K. Dynamic Capabilities as Innovation Sources. FAIMA [Facultatea de antreprenoriat, ingineria si managementul afacerilor] Business & Management Journal , Bucharest: NICULESCU Publ. House, 6, 2018, 4, December, 5-12., ISBN (печатно) 2344-4088, ISBN(онлайн) 2344-4088 / Линк
----	----	---

Докладът има за цел да изследва в детайли спецификите на динамичните способности и тяхното приложение в туристическата индустрия в България. Динамичните способности на организациите разкриват организационните умения за постигане на иновативни форми на конкурентни предимства с цел поддържане на устойчиви пазарни позиции. Иновациите в туризма са необходими за бъдещото успешно представяне на организациите, тъй като отрасълът бележи изключително висок растеж през последните години. Основният фокус на публикацията е връзката между динамичните способности и иновациите в туристическите организации в България. Докладът разкрива по-подробно взаимовръзката между понятието „динамични способности“ и иновациите в организациите. Изследването е изцяло фокусирано върху туристическата индустрия в България като един от най-перспективните и бързо развиващи се сектори.

8.	4.	Владова, К. Концепция за динамични способности за организациите в туристическия бранш. Изв. на Съюза на учените - Варна. Сер. Икономически науки [Науката в служба на обществото: Научна конференция, 27 окт. 2017], Варна: Съюз на учените - Варна, 2017, 1, 181 – 188, ISSN 1314-7390 Линк: https://www.su-varna.org/izdaniy/2017/ikonomika-017-1/181-188.pdf
----	----	--

Докладът има за цел да изследва същността на концепцията за динамичните способности и нейната връзка с организационната конкурентоспособност. Освен това спецификите на динамичните способности са приложени към процеса на създаване и развитие на жизнена и конкурентоспособна организация. Стремейки се към отлични

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO
9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

резултати и по-добро представяне, организацияте се фокусират върху своите конкурентни ресурси и динамични способности. Очаква се основните изводи да бъдат от полза за изследователите с интерес към съвременните теми в областта на организационните изследвания. Публикацията предоставя и насоки за бизнес мениджърите, които са насочени основно към процеса на развитие на организационната конкурентоспособност на своите компании. Очаква се предложените идеи да допринесат и за съвременните изследвания на динамичните способности. Докладът разкрива в по-големи детайли връзката между понятието „динамични способности“ и конкурентоспособността в организацияте. Основните приноси на разработката са адресирани към изследователите в тази област и към бизнес мениджърите, стремили се към изключителни резултати за своите организации.

9.	5.	Владова, К. Конкурентно поведение на фирмите в сектора „бързо хранене“ в България. Научни трудове. Русенски университет „Ангел Кънчев“ , 50. Сер. 5.1. Икономика и мениджмънт. - Русе : Русенски унив. А. Кънчев, 2011, с. 60 – 64, ISSN: 2535-1028 https://conf.uni-ruse.bg/bg/?cmd=dPage&pid=proc11-5.1
----	----	--

Изследването прилага подхода на „конкурентната динамика“, разглеждайки конкуренцията като непрекъсната последователност от конкурентни действия и реакции между участниците в отрасъла. Резултатите на фирмата зависят от стратегическата адаптация, вътрешните способности и умението да се предвиждат ходовете на конкурентите.

Секторът на бързото хранене в България отбелязва стабилен и устойчив на рецесията растеж за периода 2003–2009 г. (нараствайки от 135,4 млн. лв. до 267,8 млн. лв.). Този ръст е подтикнат от по-напрегнатия начин на живот, намаляващите доходи на потребителите и високото търсене в големите градски центрове, въпреки че насищането на пазара постепенно забавя по-нататъшното му разширяване.

Конкурентни стратегии и потребителски предпочитания:

- **Ценова чувствителност:** Цената остава основен фактор при избора на българските потребители, което принуждава международните вериги да адаптират менютата си към по-ниски ценови нива.
- **Тенденции за здравословно хранене:** За разлика от западните пазари, глобалните тенденции към здравословна или био бърза храна оказват минимално влияние върху местните предпочитания, където достъпните традиционни артикули (дюнери, баница/бюрек) продължават да доминират.
- **Франчайзингови модели:** Глобалните марки се разрастват предимно чрез франчайзополучатели с ексклузивни права (мастър франчайз) или чрез отдаване на права на множество по-малки оператори (напр. „Сънфудс“, „АмРест“, „Самекс“, „Събуей България“), за да споделят инвестиционния риск и да ускорят пазарното си покритие.

Възможностите за растеж се крият в специализираните ниши (морска храна, азиатско бързо хранене, концепции за „бърза вечеря“) и в по-нататъшната консолидация на независимите търговци в организирани вериги.

10.	6.	Владова, К. Влияние на кризата върху развитието на туроператорските фирми в България. Управление и устойчиво
-----	----	--

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO
9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

		<p>развитие: Общество. Човек. Природа = Management & Sustainable Development: Society. Man. Nature, София: Лесотехнически университет, 25, 2010, 1, 189-193., ISSN 1311-4506</p> <p>https://jmsd.bg/issues.html</p> <p>https://jmsd.bg/files/contents/contents_en_msd_25.pdf</p> <p>https://jmsd.bg/files/articles/25/25-26_K_Vladova.pdf</p>
<p>Статията изследва факторите за растеж и развитие на туроператорските фирми в България в условия на икономическа криза. Туризмът е ключов отрасъл за българската икономика (8–9% от БВП), характеризира се със силна сезонност и висока зависимост от посредници. На базата на емпирично изследване (2008–2009 г.) сред 102 туроператора от Варна, Добрич и Бургас и приложен регресионен анализ е оценен концептуален модел за растежа на фирмите за периода 2004–2009 г. В резултат на изследването се достига до следните изводи:</p> <ul style="list-style-type: none">• Водещ фактор за растежа не са толкова външните или вътрешните ресурси, колкото субективните характеристики и проактивното поведение на собственика/мениджъра.• Склонността към поемане на риск, целите за разширяване на дейността и стратегиите за предлагане на нови услуги оказват пряко положително влияние върху растежа.• Пасивните стратегии (ориентирани единствено към оцеляване или запазване на пазарния дял) и диверсификацията извън туристическия сектор имат отрицателен ефект, тъй като отклоняват ресурси от основната дейност. <p>За справяне със свитото търсене и рецесията, авторът препоръчва развитие на управленските умения, навлизане в нови пазарни ниши (специализиран туризъм – културен, конгресен, селски), гъвкава ценова политика и запазване на квалифицирания персонал.</p>		
11.	7.	<p>Vladova, Katya Ivanova. Determinants of Growth of Small Tour - Operator Companies in Bulgaria / Katya Ivanova Vladova. // Trakia Journal of Sciences / The Scientific Serial of Trakia University. - Stara Zagora, 2010, Vol. 8, Suppl. 1, p. 230 – 233 ISSN 1313-7050</p>
<p>Растежът на малките и средните предприятия (МСП) е сложен процес, който обхваща влиянието на външната среда, вътрешните фирмени ресурси, както и личността и поведението на собственика/мениджъра. Последният играе ключова роля в процеса на растеж и интегрира всички детерминанти за неговото постигане. Собственикът/мениджърът взема решение за степента, в която ще бъдат използвани външните и вътрешните стимули и ограничения. Въз основа на това решение той/тя определя и реализира целите и стратегиите за растеж на фирмата.</p> <p>Целта на доклада е да обобщи резултатите от наскороведено изследване сред туроператорите в България и да направи препоръки за тяхното управление и бъдещо развитие. След изграждането на теоретичен модел за растеж, ние го тестваме емпирично и го потвърждаваме въз основа на специално разработено анкетно проучване сред собственици/мениджъри на туроператорски фирми. Основните фактори за желания растеж според мнението на собствениците/мениджърите на изследваните компании са изведени чрез прилагане на факторен анализ.</p>		

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO
9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

Детерминантите на реалния растеж са анализирани и оценени емпирично с помощта на регресионен анализ.

12.	8.	Владова, К. Модел за растеж на малките и средни предприятия. Управление и устойчиво развитие : Общество. Човек. Природа = Management & Sustainable Development : Society. Man. Nature, София : Лесотехнически университет, 24, 2009, 3-4, 65-70., ISSN(печатно) 1311-4506 / https://jmsd.bg/pages/en/24.html
-----	----	--

Докладът разглежда спецификите на растежа при малките и средни предприятия (МСП) и предлага концептуален модел, който анализира ключовите фактори за тяхното развитие. Моделът обединява четири основни групи променливи: личността на собственика-мениджър, ресурсите на фирмата, избраната стратегия и външната среда (макроикономическа и конкурентна). В основата на концепцията залегне разбирането, че МСП са социални образувания, при които растежът зависи от субективните решения и хармонията между тези елементи, а не от строго определени биологични фази. Централна роля играе предприемачът, който интерпретира сигналите от средата, определя желания растеж, управлява ограниченията и прилага съответната стратегия. Валидността на модела е тествана чрез емпирично изследване (2007–2008 г.) сред 102 туроператорски фирми в регионите на Варна, Добрич и Бургас. Анализът на данните чрез статистически методи (факторен и регресионен анализ) показва следните основни изводи, свързани със стремежа към растежа и проактивното поведение на предприемача, а не толкова с външната среда. Най-значимите променливи са склонността към риск на мениджъра, целите за разширяване на дейността и стратегията за предлагане на нови услуги. Пасивните стратегии, насочени единствено към оцеляване или запазване на пазарния дял, както и пренасочването към дейности извън туризма, имат негативен ефект и водят до стагнация.

Основните препоръки и изводи на доклада са свързани с постигане на устойчивост туроператорите трябва да развиват управленските си умения, да диверсифицират продуктите си (специализиран и вътрешен туризъм), да запазват квалифицирания си персонал и да поддържат гъвкавост спрямо пазарните промени.

13.	9.	Владова, К. Проблеми в развитието на туроператорските фирми в България. Управление и устойчиво развитие : Общество. Човек. Природа = Management & Sustainable Development : Society. Man. Nature, София : Лесотехнически университет, 21, 2008, 3-4, 26-29., ISSN(печатно) 1311-4506 https://jmsd.bg/pages/en/21.html
-----	----	---

Докладът анализира предизвикателствата пред развитието на туроператорските фирми в България в контекста на спецификите на националния туристически пазар. Туроператорите изпълняват ключова посредническа роля във веригата на стойността, като свързват крайните потребители с местните доставчици на услуги (хотели, ресторанти) и преодоляват териториалната отдалеченост и липсата на пазарна прозрачност. Връзката им с местните производители осигурява по-висока заетост и гарантиран оборот, въпреки че нарастващата популярност на онлайн резервационните системи постепенно застрашава тази традиционна посредническа функция.

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO
9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

Туризмът има съществено икономическо значение за страната, генерирайки около 4% от БВП (по перо „пътувания нето“), над 250 000 работни места и между 35% и 40% от преките и косвените данъчни приходи. Секторът се характеризира със силна моноструктурност — морският масов туризъм в областите Варна, Бургас и Добрич формира близо 72% от валутните приходи и концентрира 72% от легловата база, докато алтернативните форми (културен, селски, екологичен и балнеоложки) остават в начален етап на развитие.

Основен проблем пред бранша е забавянето на темповете на нарастване на чуждестранните туристи след 2003 г., комбинирано с редица вътрешни трудности, като например недостатъчно разнообразие на услугите, слаба инфраструктура и проблеми със сигурността. От друга страна, недостигът на квалифициран персонал, липса на гъвкаво обучение и над 50 000 работещи в сивия сектор, което гради образ на дестинация с ниско качество. Ограниченото международно присъствие (под 1% от европейския пазар) и влошени позиции на традиционни пазари като Русия, ОНД и Централна Европа поради визови ограничения. За преодоляване на тези бариери и справяне със засилената конкуренция е необходима висока адаптивност от страна на мениджърите, ефективно комбиниране на вътрешните ресурси с възможностите на средата и непрекъснато квалифициране на персонала.

IV. Научни доклади по чл. 104, ал. 1, т.6 от ПРАС в ИУ - Варна

Общ номер	Номер в груп а	Заглавие, библиографско описание, линк към съдържанието им в електронен формат, в случай че е налично
14.	1.	Vladova, K. Dynamic Capabilities as Innovation Sources for Organizations in Tourism. Management in the Innovation Society : 8th International Conference on Management and Industrial Engineering : ICMIE 2017, October 12 - 14, 2017, Bucharest : Niculescu Publ. House, 2017, Iss. 8, 44 – 50, ISSN 2344-0937
Докладът има за цел да изследва в подробности спецификата на динамичните способности и тяхното приложение в туристическия сектор в България. Динамичните способности на организациите разкриват организационните умения за постигане на иновативни форми на конкурентни предимства с цел поддържане на устойчиви пазарни позиции. Иновациите в туризма са необходими за бъдещето успешно представяне на организациите, тъй като отрасълът бележи изключително висок растеж през последните години. Основният фокус на разработката е връзката между динамичните способности и иновациите в туристическите предприятия в България. Предложеният доклад разкрива по-подробно взаимовръзката между понятието „динамични способности“ и иновациите в организациите и е насочен изцяло към туристическата индустрия в България като един от най-перспективните и бързо развиващи се сектори.		
15.	2.	Vladova, K. Dynamic Capabilities Concept and Improving Competitiveness of Organizations. Management in the Innovation Society : 8th International Conference on Management and Industrial Engineering : ICMIE 2017, October 12 - 14, 2017, Bucharest : Nikulesku Publ. House, 2017, 206 – 214, ISSN 2344-0937

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO
9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

		https://icmie-faima-upb.ro/ https://www.proquest.com/docview/1990424194/45DD4AE21343483FPQ/4?accountid=38696&sourcetype=Conference%20Papers%20&%20Proceedings	
<p>Докладът има за цел да изследва същността на концепцията за динамичните способности и нейната връзка с организационната конкурентоспособност. Освен това спецификите на динамичните способности са приложени към процеса на създаване и развитие на жизнена и конкурентоспособна организация. Стремейки се към отлични резултати и по-добро представяне, организациите се фокусират върху своите конкурентни ресурси и динамични способности. Очаква се основните изводи да бъдат от полза за изследователите с интерес към съвременните теми в областта на организационните изследвания. Публикацията предоставя и насоки за бизнес мениджърите, които са насочени основно към процеса на развитие на организационната конкурентоспособност на своите компании. Очаква се предложените идеи да допринесат и за съвременните изследвания на динамичните способности. Докладът разкрива в по-големи детайли връзката между понятието „динамични способности“ и конкурентоспособността в организациите. Основните приноси на разработката са адресирани към изследователите в тази област и към бизнес мениджърите, стремили се към изключителни резултати за своите организации.</p>			
16.	3.	Maximova, V., Vladova, K. Firm Resources and Competitive Advantage: An Empirical Study of Bulgarian Dairy Firms. Management - The Key Driver for Creating Value: The 7th International Conference of Management and Industrial Engineering : ICMIE 2015, October 22nd-23rd, 2015, University of POLITEHNICA, Bucharest, Bucharest : NICULESCU Publ. House, 2015, pp. 527-540., ISSN(печатно) 2344-0937	
<p>Целта на изследването е да проучи кои от фирмените ресурси играят ключова роля в процеса на постигане на устойчиво предимство сред конкуриращите се компании. В емпиричното проучване са включени четиридесет български мандри (млекопреработвателни предприятия). Освен това е изследвано влиянието на широк спектър от ресурси – както материални, така и нематериални – върху конкурентното предимство на фирмата. Очаква се констатациите да бъдат от полза главно за мениджърите на изследваните млекопреработвателни компании. Наред с това, изследователите също ще извлекат полза, разширявайки и задълбочавайки проучването относно начините за акумулиране и развитие на важните ресурси. Изследването посочва конкретни организационни ресурси, които са в корелация с дългосрочното предимство. Повечето от ресурсите в списъка са трудни за имитиране, с което проучването потвърждава тезата, че немитируемостта е ключовото изискване ресурсите да бъдат фактор за устойчиво предимство.</p>			
17.	4.	Vladova, K. Dynamic Capabilities and the Development of Organizational Competences. Management - The Key Driver for Creating Value : The 7th International Conference of Management and Industrial Engineering : ICMIE 2015, October 22nd-23rd, 2015, University of POLITEHNICA, Bucharest, Bucharest : NICULESCU Publ. House, 2015, 573 - 579., ISSN(печатно) 2344-0937 https://icmie-faima-upb.ro/	

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO
9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

		https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000448633100057	
<p>Статията има за цел да изследва същността на динамичните способности и тяхната връзка с организационните компетенции. Дефиницията и критиките относно динамичните способности също са подробно разгледани. Освен това е анализирано и тяхното влияние върху процеса на създаване и развитие на организационните ресурси. Очаква се основните изводи да бъдат от полза за изследователите с интерес към съвременните теми в областта на организационните изследвания. Разработката предоставя и практически насоки за бизнес мениджърите, които са фокусирани главно върху процеса на развиване на организационните компетенции в техните компании. Основните приноси на статията се изразяват в представянето на критичен и сравнителен преглед на дефинициите за динамични способности и основните констатации, свързани с тях. От друга страна, са предложени и редица аргументи за тяхното прилагане в процеса на развитие на организационните компетенции.</p>			
18.	5.	Vladova, K., Maximova, V. Creating a Firm-level Dynamic Capabilities in the Case of the Bulgarian Hotel Industry. Management - The Key Driver for Creating Value : The 7th International Conference of Management and Industrial Engineering : ICMIE 2015, October 22nd-23rd, 2015, University of POLITEHNICA, Bucharest , NICULESCU Publ. House, 2015, pp. 580 - 585., ISSN(печатно) 2344-0937 https://icmie-faima-upb.ro/ https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000448633100058	
<p>Въз основа на разбирането, че динамичните способности играят съществена роля в процеса на стратегическо управление на всяка компания, имаме за цел да приложим концепцията за динамичните способности в българския хотелиерски сектор. Взимайки предвид различните подходи, вече предложени от други изследователи, целим да предоставим емпирично изследване, фокусирано върху спецификата на българския туризъм. Очаква се основните изводи да предоставят полезни насоки за изследователи и мениджъри в процеса на подобряване на фирменото представяне и увеличаване на източниците за неговата оптимизация – особено имайки предвид заплахите и трудностите, които влияят върху българската хотелиерска индустрия. Основните приноси на статията са емпиричните констатации и изводи, както и прилагането на избрани теоретични концепции за динамичните способности и тяхното изграждане на фирмено ниво в специфичния сектор на българския туризъм.</p>			
19.	6.	Владова, К. Конкурентна динамика в сектора на „Бързото хранене“ в България. // Взаимодействието теория - практика : Ключови проблеми и решения : Междунар. конф., 24 - 25 юни 2011 / Ред. кол. Петко Чобанов и др. : Т. 1. - Бургас : БСУ, 2011, с. 353 – 360 ISBN: 978-954-9370-79-9	
<p>Подходът на динамиката на конкуренцията разглежда конкуренцията като процес и се фокусира върху влиянието на фирмените ходове върху нейните конкурентни предимства. Индустрията за бързо хранене в България е анализирана от гледна точка</p>			

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO
9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

на този подход. Въпреки сравнително високата база на текущите продажби в стойност, секторът за бързо хранене в България е сред най-динамичните по отношение на конкурентното си представяне.			
20.	7.	Владова, К. Аспекти в развитието на туроператорските фирми и морския туризъм в България в условията на криза. // Предизвикателства пред висшето образование и научните изследвания в условията на криза: [Сб. докл.] : Международ. конф., 25-26 юни 2010 г., Бургас: Бургарски Свободен Университет, 2, 2010, с. 136–144., ISBN(печатно) 978-954-9370-71-3	
Докладът очертава основните фактори за развитието на туроператорските компании в България. Теоретичният модел на растеж е конструиран и потвърден чрез емпирично изследване, базирано на специално разработено проучване сред собственици и мениджъри на туроператорски фирми. Предложени са изводи и препоръки относно бъдещото развитие на туроператорския сектор.			
21.	8.	Иванова, Р., Николов, Р., Владова, К. Основни проблеми и перспективи за управление на времето на работното място. Кръгла маса "Управленски аспекти на кризата и тяхното отражение в процеса на преподаване", Унив. изд. Варна, 2009, с. 115-121., ISBN (печатно) 978-954-21-0409-4	
Хората организират своите отношения съзнателно, поради което и всяко едно взаимодействие в работна среда би трябвало да представлява целенасочен, осъзнат и свободен от прояви на отрицателни емоции процес. Ситуациите, в които се оправдават нашите очаквания са източник на положителни емоции, на състояния на задоволство и удовлетворение. Обратно, когато ни се поднася информация, разминаваща се с очакванията и стремежите ни, възникват отрицателни емоционални състояния, като гняв, безпокойство, тъга и др., които по един или друг начин нарушават работния процес. Много често източник на отрицателни емоции е самото работно място, поради факта, че то не отговаря напълно на нашите очаквания. Ето защо е необходимо да се търсят алтернативни начини за работа при ефективно използване на работното време.			
22.	9.	Владова, К., Максимова, В. Малките и средните предприятия в България и Австрия. Сборник доклади „Икономиката и развитието на обществото“, ИУ- Варна, том 3, 2002, с. 259-267, ISBN 978-954-9370-71-3	
Докладът прави сравнителен анализ на състоянието и тенденциите в развитието на малките и средните предприятия (МСП) в България и Австрия. Резултатите показват, че и в двете страни МСП представляват над 98-99% от общия брой компании и са насочени предимно към сектора на услугите и търговията поради по-бързата обращаемост на капитала. Основната разлика е, че българските МСП са с по-кратка история, изпитват недостиг на опит и срещат сериозни затруднения при достъпа до финансиране, докато в Австрия съществуват изградени държавни механизми и фондове за подкрепа на експорта, иновациите и новите технологии.			
23.	10.	Максимова, В., Владова, К. Финансови аспекти на конкурентоспособността на туристическа фирма. // Сборник „XXI век и предизвикателствата към мениджмънта“, ИУ- Варна, 2000, с. 249-255., ISBN 954-21-0084-1	

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO
9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

Докладът изследва финансовите показатели за оценка на конкурентоспособността на българските туристически компании в условията на преход към пазарна икономика. Авторите адаптират методиката на SRI International към спецификата на туризма и използват модела на DuPont, за да изчислят средните отраслови стойности за възвращаемост на инвестициите (ROI — 1,24%) и възвращаемост на собствения капитал (ROE — 9,57%) въз основа на данни от 1998 г. Анализът показва силна връзка между високите финансови резултати и интереса на фондовия пазар (напр. при „Албена“ АД).

V. Учебници и учебни помагала по чл. 104, ал. 1, т.6 от ПРАС в ИУ - Варна

Общ номер	Номер в група	Заглавие, библиографско описание, линк към съдържанието им в електронен формат, в случай че е налично
24.	1.	Добрев, Д., Нарлев, Ю., Вladoва, К., Парчева, М. Въведение в предприемачеството: Електронен учебник [за студентите от ИУ - Варна]. Варна: Наука и икономика, 2019, 230., ISBN (онлайн) 978-954-21-0996-9
Учебникът въвежда в основните теми по Предприемачество и акцентира върху креативността и иновативността на младите хора като основа за икономическа и социална активност чрез предприемачество. Обучението цели да предостави теоретични и практически знания за предприемаческия процес, както и да запознае студентите с предизвикателствата при реализирането на бизнес идеи. Очакваните резултати са формиране на нагласи за стартиране на собствен бизнес и насърчаване на иновациите. Учебникът разглежда основни въпроси (същност на предприемачеството, профил на предприемача, мотивация и реализация) и е предназначен за бакалаври и магистри в дистанционна форма на обучение.		
25.	2.	Добрев, Д., Минков, И., Вladoва, К., Максимова, В. Планиране и прогнозиране. Варна: Наука и икономика, 2015, 310 с. ISBN: 978-954-21-0856-6
Текстът подчертава динамичното развитие на планирането в отговор на нуждата от по-ефективно управление на икономиката и бизнеса. Учебникът демонстрира как професионалното използване на планиращите инструменти помага за решаване на производствени, технологични, финансови и ресурсни въпроси. Материалът е структуриран в 11 теми, обхващащи основни концепции, равнища на планиране, стратегическо и функционално планиране. Акцентът е поставен върху изграждането на практически умения за прогнозиране и планиране, съобразени с нуждите на българския бизнес. Предназначен е за студенти от специалност „Мениджмънт“ и други специалности в Икономически университет – Варна, както и за практики.		
26.	3.	Коев, Й., Нарлев, Ю., Добрев, Д., Вladoва, К. Предприемачество и МСП. Варна: Унив. изд. Наука и икономика, 2014, 472 с., ISBN: 978-954-21-0754-5
Текстът представя предприемачеството като сбор от въпроси, примери и решения, които не винаги могат да бъдат обяснени само с теория. Акцентът е поставен върху три основни въпроса: Защо хората стават предприемачи: Водени са от желание за самостоятелност, финансово удовлетворение и активност. Кой може да стане		

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO
9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

предприемач: Всеки, който притежава любопитство, упоритост, знания и е готов да работи на предела на възможностите си. Особености на малката фирма: Тя е по-уязвима и с по-малко ресурси, но е по-гъвкава, бързо реагираща и с опростена структура. Курсът е разделен на четири направления: бизнес култура, предприемачески процес, аналитични инструменти и управление на малкото предприятие. Разработен е за специалност „Мениджмънт“ в ИУ – Варна с цел да преведе студентите от идеята до практическия бизнес.

27.	4.	Добрев, Д., Зафирова, Ц., Вladoва, К., Минков, И., Максимова, В. Планиране и прогнозиране. Варна: Наука и икономика, 2009, 150 с., ISBN: 978-954-21-0398-1
-----	----	--

Пособието е предназначено за студенти от специалност „Мениджмънт“ и други икономически направления в Икономически университет – Варна, както и за практики. Основната му цел е да покаже как чрез инструментите и техниките на планирането се решават конкретни казуси, свързани с производственото, технологичното, финансовото и ресурсното позициониране на предприятията. Материалът е структуриран в 13 теми, които включват теоретично-методически въпроси, логика и равнища на планиране; въпроси за дискусия, практически упражнения и казуси, базирани на реални данни от български фирми. В темите се разглеждат също техники за конкурентно оценяване, оптимизация на капиталовата структура и управление на труда (работна сила, производителност, доходност).

28.	5.	Зафирова, Ц., Добрев, Д., Владимиров, М., Вladoва, К., Максимова, В. Сборник задачи, казуси и тестове по планиране и прогнозиране. Варна: Славена, 2002, 82 с. ISBN 954-579-217-5
-----	----	---

Сборникът има за цел да подпомогне студентската самоподготовка и семинарните занятия, като развие практически умения чрез реални казуси на микро- и макрониво. Съдържанието е разделено на две основни части: Макроикономическо и фирмено планиране. Първата част набляга на модела IS-LM, междуотрасловите връзки, модела „инпут-аутпут“ (матрица на Леонтиев) и анализа на structuralните изменения в икономиката. Фирменото планиране обхваща производствени програми, капацитет, планиране на човешки ресурси, фирмени финанси (парични потоци, бюджети, инвестиции), както и маркетингово и стратегическо планиране. Включени са и тестове за самопроверка на усвоените знания.

гр. Варна,
16.09.2026 г.

Подпис:.....
(гл. ас. д-р Катя Вladoва)